

YUDINÝ
vychovateľstvo

informácie

ARCHITEKTÚRA INTERIÉR DESIGN

2 / 2016 • ROČNÍK XXII.

www.casopisinformacie.sk

*Experimentálny dom okolo starej jablone, Marianka.
Architektúra: Ing. arch. Ivan Jarina,
Ateliér VAN JARINA s. r. o.
Foto: Mgr. art. Magdalena Ciszewska-Rzasa.
— Viac na stranách 8-10.*

ARCHITEKT IVAN JARINA

TVORBA INŠPIROVANÁ PRÍRODOU

Pán architekt, váš ateliér architektúry a dizajnu VAN JARINA ste založili už v roku 1997 - vašou hlavnou ambíciou bolo humanizovať architektúru. Čo si pod týmto pojmom má predstaviť laik?

- Chceme presadzovať pohľad na architektúru plnú radosti zo symbiózy s krajinou. Hľadám spôsoby ako prepojiť interiér s exteriérom, ktoré „donútiť“ človeka, aby ostal v dialógu s okolitou prírodou, aby sa pred ňou neschovával za sklenenú stenu svojho domu. Snažím sa poľudštiť architektúru - umením, poctivým remeslom a použitím takmer výlučne prírodných materiálov. Tešíme sa vždy z pôsobenia času na stavbu a jej prirodzeného starnutia spolu s človekom.

Od založenia vášho ateliéru prešlo mnoho rokov, v tom budúcom dokonca oslávite 20 rokov existencie. Keď sa pozriete späť - darilo sa vám vo vašom úsilí, ktoré ste si pri zakladaní ateliéru vytýčili? Mám na mysli tú humanizáciu architektúry...

- náš ateliér postupne vykryštalizoval tím architektov a klientov so spoločnou vlnovou dĺžkou v duchu slow architecture. Tešíme sa, keď nás klienti vyhľadávajú preto, že sa im páčia naše stavby. Na revanš - za ich dôveru - ich pozývame do procesu spoločnej tvorby.

- Myslím, že 20 rokov je krátky čas pre sumarizáciu práce architekta, nakoľko v našej profesii sa osobnosti kryštalizujú až v staršom veku. Do popredia sa vtedy dostáva ich umelecká zrelosť a skúsenosti. Pekne ste sa opýtali - je to sústavne úsilie - nie vytýčený cieľ. Áno, v tomto úsilí pokračujeme...

Za sebou máte celý rad významných architektonických projektov - obchodné centrá a administratívne budovy, ale aj urbanistické riešenia a land architektúru. Viacero z týchto projektov bolo ocenených, nominovaných do prestížnych architektonických súťaží, niektoré sme predstavili aj na stránkach nášho časopisu Informácie. Dnes by som sa rada pristavila pri dvoch vašich stavbách - pri Dome pod jablňou v Marianke a pri Dome so zelenou strechou v Bratislave-Rusovciach. Pri oboch je totiž výrazne citeľný váš vzťah k prirodzenosti, prírode a drevu ako stavebnému materiálu.

- S túžbou po pravdivosti a symbióze s prostredím sme vytvorili experimentálny dom okolo starej jablone. Užívame si ako sa nám odvdáčaje rozvinutou korunou a plodmi. Experimentálnym je tento dom preto, lebo sme porušili množstvo zaužívaných schém bývania - napríklad

Architekt Ivan Jarina s manželkou Moan.

delenie priestoru na dennú a nočnú časť sme zamenili na detskú a dospelácku časť. (S úsmevom:) Chcel by som ten nápad patentovať - nemá chybu. Prepojili sme oba domy galériou na poschodí, ale naše deti si aj v zime radi skracujú cestu dolným prepojením cez mrazivé átrium. Náš dom nás stále učí nádhernej reči kompromisov, v mene krásy a bez-

Dom pod jablňou v Marianke.

prostredného dotyku prírody. Najtipnejšie náš dom zrecenzoval náš priateľ, architekt Laco Mirt: „V tom nadštandard mi chýba štandard“.

Dom so zelenou strechou v Bratislave-Rusovciach ste predstavili aj na nedávnom Salóne drevostavieb 2016. Čím bola táto stavba zaujímavá pre vás?

- V Rusovciach sme sa sústredili na vývoj optimálnej prírodnej konštrukcie strechy. Nakoľko dom sa nachádza na rovine bez vzrastlých stromov, bolo potrebné dostatočne ho ochrániť pred prehrievaním a preslnením. Zároveň bolo dôležité zabezpečenie hospodárenia so zrážkovou vodou pre rozsiahlu záhradu. V spolupráci s obdivuhodným minimalizmom nášho klienta vznikol rodinný priestor s malou vykurovanou plochou.

Napriek obľúbenosti drevostavieb u našich susedov v Rakúsku či Česku, na Slovensku je stále akási rezervovanosť voči stavaniu z dreva. Čím si to vysvetľujete?

- Asi nám nezostáva nič iné, len trpezlivo čakať, kým nebude stavenie z dreva nevyhnutnosťou. Výzva postaví si lacný, prírodný, ale časom zničiteľný dom, konkuruje trvácnym murovaným stavbám - asi je v prirodzenej túžbe človeka zanechať po sebe niečo hmotné. V súčasnej dobe sa domy stávajú veľmi rýchlo, „morálne zastaralé“ nie len z hľadiska dizajnu, ale hlavne technologicky, stávajú sa de facto ťažko odbúrateľným odpadom. Tento postoj nepokladám za cestu k trvalej udržateľnosti.

Pán architekt, vy ste na Slovensku asi najvýznamnejším propagátorom „slow dizajnu“ v architektúre. Spomenuli ste ho v úvode nášho rozhovoru, ale aké sú vlastne princípy slow tvorby a čo dá-

vajú výsledky tejto tvorby samotným tvorcom, teda architektom, a čo užívateľom rodinných slow domov?

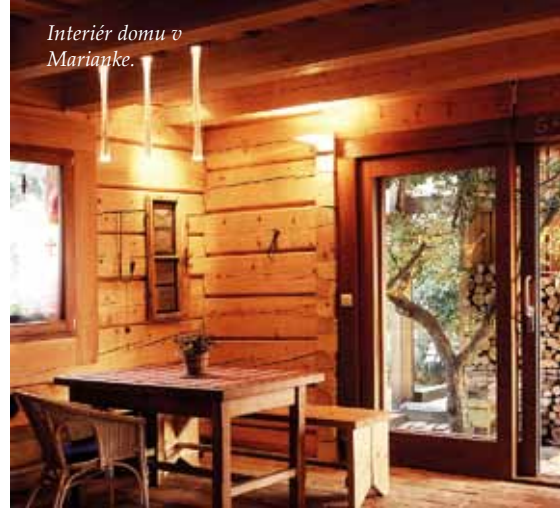
- Princíp udržateľnej architektúry a slow prístup sa stávajú, podľa môjho názoru, jedným z princípov budúcnosti. Parafrazujúc tvrdenie „funkcionalizmu XX. storočia“: to čo je krásne, môže byť aj účelné. Postavíme si dom, ktorý bude krásny, útulný, jedinečný, s možnosťou objavovať v ňom množstvo zážitkov, ktoré poznáme z tichej a voňavej prírody, a tomu prispôbime technológiu a praktickú účelnosť. Majitelia sa stávajú spolutvorcami domu, pričom im architekt ponecháva slobodu - vďaka tejto slobode môžu majiteľ spolu s architektom prežívať radosť z tvorby.

Kontakt s prírodou je zrejme pre citlivého človeka existenciálnou nutnosťou. Myslíte si, že sa nám podarí udržať si tento kontakt aj vo veľkých mestských aglomeráciách budúcnosti?

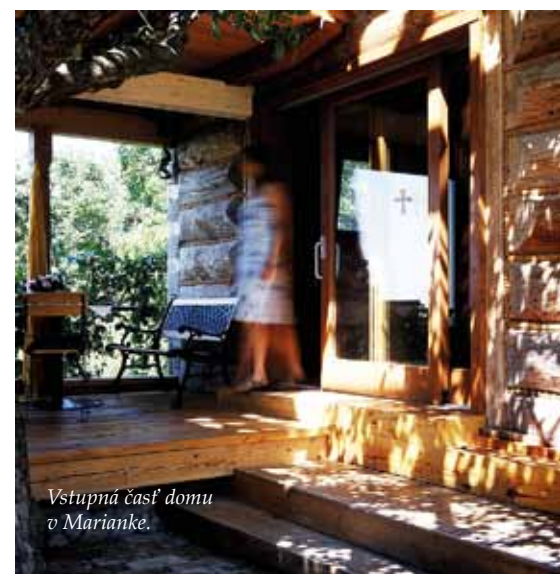
- Mestá s krásnymi veľkými parkmi chránia prírodu pred expanziou človeka. Pamätám si na nedávny zážitok z centra Londýna, kde som mohol prejsť z jedného vzdialeného miesta na druhé prechádzajúc z jedného parku do druhého - trvalo mi to viac ako 3 hodiny a bolo to úžasné. Snívam o mestách, koncipovaných týmto spôsobom. Aj preto si neskutočne vážim snahu Jana Gelha a jeho úsilie vytvoriť z už zdevastovaných veľkých aglomerácií „cities for people“. Túžim jeho snahu rozvíjať pri urbanistických zásahoch vo väčších mestách aj na Slovensku. Chcel by som mať tú možnosť zabrániť v budúcnosti vzniku stavieb na tých malo plochách zelene, ktorými ešte mestá v súčasnosti disponujú; ako sa to udialo pri výstavbe Auparku v Žiline či v Bratislave.

Interiér domu v Marianke.

Časť interiéru rodinného domu.

Vstupná časť domu v Marianke.

Dom pod jablňou v Marianke.

Pohľad na drevenú fasádu domu v Marianke.

OCENILI ZÁHRADU VODÁRENSKÉHO MÚZEA

Myslím, že ochrániť existujúcu zeleň v mestách sa snažia viacerí, ale, žiaľ, nie vždy sa to podarí. Na škodu nás všetkých. Pán Jarina, v súvislosti so zeleňou v mestách mi nedá nespomenúť, že váš ateliér VAN JARINA sa úspešne podpísal aj pod architektonické riešenie verejnej záhrady Vodárenského múzea na Devínskej ceste v Bratislave. Dokonca ste zaň získali prvé miesto v súťaži Park roka 2015. Aký je to pocit?

- Našu tvorbu sme už dávnejšie rozšírili o tvorbu parkov a krajiny. Sme autormi známych bratislavských areálov: Železná studienka, Krasňany a Kačín. Práve v prírode nachádzame najväčšiu inšpiráciu. To ocenenie nás úplne prekvapilo a potešilo o to viac, že naše dielo hodnotili odborníci na krajinnú tvorbu. Ďakujeme im za to.

Máte nejaký svoj architektonický sen, niečo, čo by ste ešte rád zrealizovali?

- (S úsmevom:) Mal by som si strážiť svoje sny, lebo napríklad minulý rok som si prial vyskúšať svoje tvorivé sily na tvorbe priemyselných stavieb a výsledkom bola objednávka na zberný dvor. Tento rok som si už dal väčší pozor pri formulovaní svojich novoročných prianí – zaželal som si vytvoriť peknú galériu – a dve už veru aj projektujem. V zásade väčšinou snívam o vytváraní architektúry, ktorú som ešte nerobil, nemám totiž rád stereotyp v tvorbe.

Myšlienka na záver, životné krédo...

- Architektúra má byť plná príbehov a radosti z každého okamihu života. Radosti zo stretnutia s kamarátom pri výnimočne dobrej káve, v očarujúcom prostredí, s dostatkom času na všetko a bez pocitu „musím“ (zastúpeného rozhodnutím „chcem“), s dôrazom na cestu a nie na cieľ.

Ďakujeme za rozhovor.

Eva Bodnárová

Foto: Mgr. art. Soňa Sadloňová, Mgr. art. Magdalena Ciszewska-Rzasa, Jan Nosalek a redakcia.

V prvom ročníku súťaže Park roka 2015, ktorú vyhlásilo profesné občianske združenie Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu (viac o súťaži na str. 46-48), prisúdila odborná porota prvé miesto verejnej záhrade vodárenského múzea. Pod architektonické riešenie sa podpísal Ateliér VAN JARINA s.r.o., autormi sú Ing. arch. Ivan Jarina, Ing. arch. Martin Kubovský a Ing. arch. Štefan Šuster, návrh sadyvých úprav realizoval Mgr. art. Martin Medviď, spolupráca Bc. Magdaléna Pastvová.

Verejná záhrada Vodárenského múzea na Devínskej ceste v Bratislave je koncipovaná ako oddychový priestor v nadväznosti na cyklotrasu pozdĺž rieky. V záhrade pokračuje náučná expozícia Vodárenského múzea na tému vody a jej mnohých aspektov percepcie. Voda ako prírodný prvok v symbolickej rovine sa odzrkadľuje v oblúkovitých chodníkoch, spájajúcich jednotlivé časti záhrady a zvláštne reliéfom samotného pozemku.

Oproti vstupu od strany Dunaja je situovaný cyklopoint – drevený prístrešok so zvláštnym tvarom strechy a „plávajúcim mobiliárom“, ktorý je využívaný mnohými Bratislavčanmi na oslavy narodenín a ako info stánok pre cyklistické a iné športové akcie. Vedľa neho, pod stromami, sa nachádza multifunkčné drevené mólo so stojanmi na bicykle, informačnými tabulami, lavičkami a fontánami s pitnou vodou. Na pódiu sa konajú kultúrne vystúpenia a iné príležitostné akcie múzea. Záhrada ostáva v dotyku so zachovaným Lužným lesom, s prírodne chráneným ostrovom Sihoh a s riekou Dunaj. Od

strany Dunaja sa doplnila nealergizujúca ochranná a izolačná zeleň.

Návrh druhovej skladby vychádza z pôvodných domácich druhov prirodzene sa vyskytujúcich v danom vegetačnom stupni, s doplnením introdukovaných druhov, ladiacimi esteticky a rodovo s náladami daného prostredia. Solitérne dreviny sú doplnené kríkovými skupinami tak, aby farebne dopĺňali priestor svojim pôsobením v jednotlivých ročných obdobiach. Použitím rastlín sa zároveň dotvorilo nové dispozičné členenie parku. Autori návrhu zohľadnili systém odvodnenia, ktorý je nevyhnutný, nakoľko sa jedná o záplavovú oblasť.

Pozdĺž chodníkov, lemovaných okrasnými trávami, sú situované kópie pôvodných bratislavských lavičiek. Centrálna časť záhrady je venovaná deťom a pohybovým aktivitám v nadväznosti na tému vody. Hlavným symbolom záhrady sa stala fontána „Kvapka vody“, ktorá stanoví jej hlavnú atrakciu ako dekoračný a zároveň interaktívny hrací prvok. Pri fontáne je umiestnená vyhlídková veža s lamelami z červeného smreku a oceľovým schodiskom, odkiaľ sa rozprestiera krásny výhľad na široké okolie a riekou Dunaj.

-infor-

Foto: Mgr. art. Soňa Sadloňová.

Ocenenie v súťaži Park roka 2015.

